

TAY CHÚA VẪN CÒN GIỜ RA. Ê-sai 9:8-10:4

“8 Cả dân sẽ biết điều đó, tức là Êp-ra-im cùng dân cư Sa-ma-ri, họ đem lòng kiêu căng ý thị mà nói rằng: 9 Gạch đã đổ, nhưng chúng ta sẽ xây bằng đá đẽo; cây sung đã bị đốn, nhưng chúng ta sẽ thay bằng cây hương bách. 10 Vậy nên, Đức Giê-hô-va sẽ khiến kẻ đối địch ở Rê-xin dấy lên nghịch cùng dân sự, và khích chọc kẻ cừ thù, 11 dân Sy-ri đằng trước, dân Phi-li-tin đằng sau, hả miệng nuốt Y-sơ-ra-ên. Dầu vậy, con giận Ngài chẳng lánh khỏi, nhưng tay Ngài còn giờ ra! 12 Nhưng mà dân sự chẳng xây về Đấng đánh mình, chẳng tin Đức Giê-hô-va vạn quân. 13 Cho nên chỉ trong một ngày, Đức Giê-hô-va sẽ đứt đầu và đuôi, cây kè và cây lác của Y-sơ-ra-ên. 14 Đầu, tức là trưởng lão và kẻ tôn trọng; đuôi, tức là người tiên tri dạy sự nói dối. 15 Những kẻ dắt dân này làm cho họ sai lạc, còn những kẻ chịu dắt bị diệt mất. 16 Vậy nên, Chúa chẳng đẹp lòng về bọn trai trẻ của họ, và chẳng thương xót đến kẻ mồ côi góa bụa chút nào; vì họ đều là khinh lòn, gian ác, miệng nào cũng nói điều càn dỡ. Dầu vậy, con giận Ngài chẳng lánh khỏi, nhưng tay Ngài còn giờ ra! 17 Vì sự hung ác hùng lên như lửa thiêu cháy gai gộc và chà chuôm, đốt các nơi rậm trong rừng, trụ khói cuộn lên. 18 Đất bị thiêu đốt bởi con giận của Đức Giê-hô-va vạn quân, dân sự trở nên môi của lửa; chẳng ai thương tiếc anh em mình. 19 Có kẻ cướp bên hữu, mà vẫn cứ đối; có kẻ ăn bên tả, mà chẳng được no; ai nấy ăn thịt chính cánh tay mình. 20 Ma-na-se nghịch cùng Êp-ra-im, Êp-ra-im nghịch cùng Ma-na-se, và cả hai đều nghịch cùng Giu-đa! Dầu vậy, con giận của Đức Giê-hô-va chẳng lánh khỏi, nhưng tay Ngài còn giờ ra.

1 Khốn thay cho những kẻ lập luật không công bình, cho những kẻ chép lời trái lẽ, 2 cất mất sự công bình khỏi kẻ nghèo, cướp lẽ phải của kẻ khốn khó trong dân ta, lấy kẻ góa bụa làm miếng mồi, kẻ mồ côi làm của cướp! 3 Tới ngày thăm phạt, khi họa hoạn từ xa mà đến, các ngươi sẽ làm thế nào? Các ngươi trốn đến cùng ai để cầu cứu, và để sự vinh hiển mình ở nơi nào? 4 Chúng nó chỉ có khom lưng dưới những kẻ phu tù, và ngã dưới những kẻ bị giết! Dầu vậy, con giận của Chúa chẳng lánh khỏi, nhưng tay Ngài còn giờ ra.”

Gợi ý bài học: Trong phần trước, Ê-sai đã công bố một lời hứa đầy hy vọng. Một con trẻ sanh cho chúng ta, tức là một con trai ban cho chúng ta; quyền cai trị sẽ nẩy trên vai Ngài. Ngài sẽ được xưng là Đấng Lạ lùng, là Đấng Mưu luận, là Đức Chúa Trời Quyền năng, là Cha Đòi đòi, là Chúa Bình an. Ngài sẽ chiếu ánh sáng vào nơi tối tăm, bẻ gãy ách áp bức và đem dân sự vào sự cứu rỗi, phục hồi. Tuy nhiên, từ Ê-sai 9:8, tiếng phán xét lại vang lên. Tại sao Đức Chúa Trời vừa hứa ban sự cứu rỗi, nhưng giờ đây lại tiếp tục công bố sự đoán phạt? Lý do là dân Y-sơ-ra-ên vẫn giữ lòng kiêu ngạo và cứng cỏi. Dù đã bị sửa phạt, họ không quay về với Đức Chúa Trời. Thay vì ăn năn, họ tìm một sức mạnh khác để thay thế Ngài.

Phân đoạn hôm nay cho thấy một tiến trình đáng sợ: lòng kiêu ngạo khiến con người chống lại sự sửa dạy của Chúa, tìm kiếm giải pháp thay thế Ngài, rồi dần rơi vào sự

lừa dối, bạo lực và bất công. A-si-ri đã tấn công Y-sơ-ra-ên. Những công trình bằng gạch bị phá đổ, những cây sung bị chặt xuống. Nhưng dân sự không nhìn những biến cố ấy như lời cảnh tỉnh của Đức Chúa Trời. Họ không dừng lại để xét mình, cũng không hỏi xem tại sao Ngài cho phép những điều ấy xảy đến. Trái lại, họ tuyên bố: “Gạch đã đổ, nhưng chúng ta sẽ xây bằng đá đẽo; cây sung đã bị đốn, nhưng chúng ta sẽ thay bằng cây hương bách.” Thoạt nghe, đây dường như là tinh thần mạnh mẽ, không đầu hàng nghịch cảnh. Nhưng trong bối cảnh này, đó không phải là lòng can đảm. Đó là sự kiêu ngạo. Điều Đức Chúa Trời đã làm sụp đổ, họ quyết tâm tự mình dựng lại. Điều Ngài dùng để cảnh báo, họ lại xem như một trở ngại cần vượt qua bằng sức riêng. Khi Đức Chúa Trời ngăn lại hoặc làm một điều gì đó trong đời sống chúng ta bị sụp đổ, phản ứng đúng đắn không phải lúc nào cũng là lập tức xây dựng lại. Không phải mọi sự sụp đổ đều là sự sửa phạt trực tiếp của Đức Chúa Trời. Tuy nhiên, người có đức tin cần biết khiêm nhường xét lại đời sống mình trước mặt Ngài. Điều nguy hiểm không chỉ là thất bại. Điều nguy hiểm sau thất bại là chúng ta càng kiêu ngạo hơn và tìm cách chứng minh là mình không cần Chúa.

Dân Y-sơ-ra-ên vẫn có thể gọi danh Đức Chúa Trời, nhưng khi mọi việc không diễn ra theo mong muốn, họ lập tức tìm một giải pháp khác. Đây chính là vấn đề trung tâm của phân đoạn: **Điều gì đang thay thế Đức Chúa Trời?** Đức Chúa Trời là nguồn cứu giúp, mục đích và nền tảng của đời sống chúng ta. Nhưng khi kết quả không đến đúng thời điểm mình mong đợi, chúng ta rất dễ quay sang nương cậy điều khác. Chúng ta có thể vẫn thờ phượng Chúa, vẫn phục vụ trong Hội Thánh và vẫn nói những lời thuộc linh. Nhưng sâu bên trong, lòng chúng ta lại đặt sự tin cậy nơi điều khác đó có thể là tiền bạc, địa vị, thành tích, mối quan hệ, quyền lực, kinh nghiệm, sự khôn ngoan cá nhân, một người lãnh đạo có ảnh hưởng, một phương pháp được xem là hiệu quả. Những điều ấy không nhất thiết là xấu. Nhưng khi chúng chiếm vị trí chỉ thuộc về Đức Chúa Trời, chúng trở thành thần tượng. Có khi chúng ta đặt Chúa lên trước cho đến khi việc ấy không còn thuận lợi. Sau đó, chúng ta lại để lợi ích, thành công và cảm xúc của mình quyết định. Hôm nay, mỗi người cần tự hỏi: **Tôi có đang âm thầm chuẩn bị một điều gì đó để thay thế Đức Chúa Trời không?**

Dù Đức Chúa Trời đã dùng nhiều kẻ thù tấn công Y-sơ-ra-ên từ mọi phía, dân sự vẫn không quay về với Ngài. Họ bị sửa phạt nhưng không ăn năn. Họ đau khổ nhưng không tìm kiếm Đức Chúa Trời. Họ chỉ tìm thêm một sức mạnh khác để bảo vệ chính mình. Đó là lý do câu này được lặp lại nhiều lần trong phân đoạn: “Dầu vậy, cơn giận Ngài chẳng lánh khỏi, nhưng tay Ngài còn giơ ra!” Đức Chúa Trời không tùy tiện nổi giận. Ngài đã phán dạy, cảnh báo và sửa phạt. Nhưng dân sự liên tục khước từ Ngài. Sự cứng lòng khiến sự sửa phạt không tạo ra sự ăn năn mà chỉ làm lộ rõ hơn lòng phản nghịch. Đây cũng là lời cảnh báo cho chúng ta. Gặp khó khăn không tự động khiến một người đến gần Chúa. Có người trở nên khiêm nhường hơn. Nhưng cũng có người cay đắng, oán trách và cứng lòng hơn. Điều quyết định không phải là mức độ đau khổ, nhưng là thái độ của chúng ta trước mặt Đức Chúa Trời.

Ê-sai mô tả tình trạng của dân sự từ “đầu đến đuôi”. “Đầu” tượng trưng cho các trưởng lão và những người có địa vị. “Đuôi” tượng trưng cho các tiên tri dạy điều giả dối. Những người đáng lẽ phải dẫn dắt dân sự trở về với Đức Chúa Trời lại củng cố họ trong sự sai lạc. Các trưởng lão không làm gương trong sự công chính. Các tiên tri không công bố chân lý, nhưng nói những điều khiến người nghe cảm thấy dễ chịu. Kết quả là cả cộng đồng bị dẫn đi sai đường. Người lãnh đạo sai lạc không chỉ làm hại chính mình. Họ có thể làm cả một thế hệ mất phương hướng. Điều đáng sợ là khi lời giả dối được lặp đi lặp lại, nó dần trở thành điều bình thường. Người ta bắt đầu xem điều sai là đúng. Sự bất công được biện minh. Lòng tham được gọi là thành công. Sự thỏa hiệp được gọi là khôn ngoan. Việc tìm kiếm quyền lực được gọi là ảnh hưởng thuộc linh. Khi con người tiếp tục khước từ Đức Chúa Trời, xã hội dần trở thành nơi mọi người làm tổn thương lẫn nhau. Ê-sai mô tả sự gian ác giống như một ngọn lửa thiêu đốt bụi gai và rừng rậm. Khói bốc lên, đất bị cháy và con người quay sang cắn xé nhau. Người này không thương xót người kia. Các chi phái cùng một dân tộc lại nuốt chửng lẫn nhau. Một xã hội không còn kính sợ Đức Chúa Trời cuối cùng không chỉ chống lại Ngài, nhưng còn quay sang phá hủy chính mình.

Tội lỗi luôn có tính lan truyền. Lòng tham của một người có thể làm tổn thương cả gia đình. Sự dối trá của một người lãnh đạo có thể làm hư hỏng cả tổ chức. Sự thù hận trong một nhóm người có thể gây chia rẽ cả cộng đồng. Khi mỗi người chỉ tìm lợi ích riêng, không ai còn được an toàn. Một cộng đồng không được xây dựng trên chân lý, tình yêu và công lý sẽ dần trở thành nơi người mạnh nuốt chửng người yếu.

Ê-sai 10 mở đầu bằng một lời cảnh báo dành cho những người ban hành các sắc lệnh bất công. Đây không còn chỉ là tội lỗi cá nhân. Sự gian ác đã đi vào hệ thống luật pháp và cơ cấu xã hội. Những người có quyền lực dùng luật pháp để tước đoạt quyền lợi của người nghèo, cướp công lý của người yếu thế, biến người góa bụa và trẻ mồ côi thành con mèo. Luật pháp vốn phải bảo vệ công lý, nhưng lại được sử dụng để che chở cho điều ác. Đây là mức độ nghiêm trọng của một xã hội xa rời Đức Chúa Trời. Khi con người loại bỏ tiêu chuẩn của Ngài, họ không chỉ âm thầm phạm tội. Họ còn tạo ra những hệ thống khiến tội lỗi trở nên hợp pháp và những người làm điều đúng bị thiệt thòi. Tội lỗi của Y-sơ-ra-ên xuất hiện dưới nhiều hình thức: không ăn năn, đi theo lời dạy giả dối, bạo lực, chia rẽ và ban hành luật bất công. Nhưng sâu xa bên dưới tất cả là lòng kiêu ngạo. Lòng kiêu ngạo khiến con người nghĩ rằng mình lớn hơn Đức Chúa Trời. Nó khiến người ta không chấp nhận sự sửa dạy. Nó khiến người ta tin rằng kế hoạch của mình tốt hơn lời Ngài. Nó biến sự khôn ngoan thành ngu dại và khiến con người xem những lời hứa của Chúa là không thực tế. Người kiêu ngạo không nhất thiết nói rằng mình không cần Đức Chúa Trời. Họ vẫn có thể đi nhà thờ, cầu nguyện và phục vụ. Nhưng trong những quyết định quan trọng, họ luôn dành quyền cuối cùng cho chính mình. Kiêu ngạo là khi chúng ta chỉ vâng lời Chúa nếu lời Ngài phù hợp với mong muốn của mình. Kiêu ngạo là khi chúng ta tìm kiếm ý Chúa nhưng đã quyết định trước câu trả lời mình muốn nghe. Kiêu ngạo là khi Chúa ngăn lại, nhưng chúng ta vẫn nhất định tiến lên.

Câu hỏi suy ngẫm:

1. Khi kế hoạch của mình bị ngăn trở hoặc thất bại, tôi có dừng lại để tìm kiếm ý Chúa, hay lập tức tìm một giải pháp khác thay thế Ngài?
2. Cách tôi sử dụng thẩm quyền, tiền bạc và lời nói có bảo vệ người yếu thế và xây dựng hội thánh không?
3. Có điều gì trong lòng tôi đang chiếm lấy vị trí chỉ thuộc về Đức Chúa Trời?